

Željko Kudrić, dipl.iur.

Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske najviši je sud u sustavu prekršajnog sudovanja, pa je tako člankom 15. stavkom 3. Zakona o sudovima propisano da se ustanovljava za područje Republike Hrvatske sa sjedištem u Zagrebu, te je, uz ostalo, osnovna nadležnost ovoga suda odlučivati u drugom stupnju o redovnim pravnim lijekovima protiv odluka općinskih sudova u prekršajnim predmetima, odluka tijela državne uprave koja vode prekršajni postupak, odluka ovlaštenih tužitelja i drugih odluka kada je to propisano zakonom. Budući je izmjenama i dopunama Prekršajnog zakona, koje su stupile na snagu 1. siječnja 2019. godine, redefinirana njegova stvarna nadležnost, to nalazimo shodnim nešto više reći o ovoj temi.

NADLEŽNOST VISOKOG PREKRŠAJNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE

1. Uvodne napomene

U samome uvodu ističemo kako pojam nadležnost (competentia) možemo definirati kao pravo i dužnost postupanja u određenim pravnim stvarima i na određenom području. Takva definicija implicira zaključak da nadležnost možemo podijeliti na stvarnu nadležnost (competentia ratione materiae), koja podrazumijeva skup poslova koji su kao njihovo pravo i dužnost određeni pojedinim tijelima, te mjesnu nadležnost (competentia ratione territorii) koja označava područje na kojem određeno tijelo može obavljati poslove iz svoje stvarne nadležnosti.

U odnosu na nadležnost sudova opće odredbe o toj pravnoj kategoriji sadržane su u Zakonu o sudovima („Narodne novine“ br. 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18. i 126/19. – dalje: ZS). Prema članku 14. istog Zakona u Republici Hrvatskoj (dalje: RH) sudbenu vlast obavljaju redovni (općinski i županijski sudovi) i specijalizirani sudovi te Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao najviši sud u RH. S obzirom da je u fokusu ovoga članka Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, to posebno apostrofiramo kako navedeni članak propisuje da se Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske (dalje: VPSRH), uz trgovačke i upravne sudove, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Visoki upravni sud Republike Hrvatske i Visoki kazneni sud Republike Hrvatske, svrstava u specijalizirane sudove.

Budući je VPSRH najviši sud u sustavu prekršajnog sudovanja, to je člankom 15. stavkom 3. ZS-a propisano da se VPSRH ustanovljava za područje Republike Hrvatske sa sjedištem u Zagrebu.

Nadalje, odredbe članka 26. ZS-a uređuju stvarnu nadležnost VPSRH, pa se tako propisuje da VPSRH:

1. odlučuje o redovnim pravnim lijekovima protiv odluka općinskih sudova u prekršajnim predmetima i odluka javnopravnih tijela koja vode prvostupanjski prekršajni postupak kada je to propisano posebnim zakonom,
2. rješava sukob nadležnosti između općinskih sudova u prekršajnim predmetima,
3. odlučuje o izvanrednim pravnim lijekovima protiv pravomoćnih odluka o prekršaju kada je to propisano posebnim zakonom,
4. odlučuje o žalbama u predmetima međunarodne pravosudne suradnje s državama članicama Europske unije iz prekršajne nadležnosti,
5. provodi nadzor nad urednim obavljanjem poslova sudaca koji rade na prekršajnim predmetima,
6. obavlja druge poslove određene zakonom.

Posebni zakon koji se spominje u prethodno navedenoj odredbi ZS-a je upravo Prekršajni zakon („Narodne novine“ br. 107/07., 39/13., 157/13., 110/15., 70/17., 118/18. – dalje: PZ). Prema članku 93. stavku 1. PZ-a stvarno nadležni za suđenje u prekršajnim predmetima su općinski sudovi i Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, s tim da se posebnim zakonom može propisati stvarna nadležnost tijela državne uprave za vođenje prekršajnog postupka u prvom stupnju, osim u postupku po prigovoru protiv obaveznog prekršajnog naloga, kada isključivo sudi nadležni općinski sud.

Slično članku 26. ZS-a, odredbe članka 95. PZ-a uređuju stvarnu nadležnost VPSRH propisujući da je VPSRH nadležan:

1. odlučivati u drugom stupnju o redovnim pravnim lijekovima protiv odluka općinskih sudova u prekršajnim predmetima, odluka tijela državne uprave koja vode prekršajni postupak, odluka ovlaštenih tužitelja i drugih odluka kada je to propisano zakonom,
2. odlučivati o prigovorima protiv prekršajnih naloga svih ovlaštenih izdavatelja kada je prigovor podnesen zbog odluke o prekršajnopravnoj sankciji, troškovima postupka, oduzimanja imovinske koristi ili oduzimanja predmeta,
3. odlučivati o izvanrednim pravnim lijekovima u slučajevima propisanim ovim Zakonom,
4. odlučivati o sukobu nadležnosti između općinskih sudova u prekršajnim predmetima,
5. odlučivati o žalbama u predmetima međunarodne pravosudne suradnje s državama članicama Europske unije iz prekršajne nadležnosti,
6. obavljati druge poslove propisane zakonom.

U nastavku članka detaljnije ćemo izložiti svaku od prethodno pobrojanih nadležnosti VPSRH u PZ-u, odnosno u ZS-u.

2. Odlučivanje o redovnim pravnim lijekovima

Na početku ovoga dijela podsjećamo da jedno od temeljnih ljudskih prava, koje se jamči i člankom 18. stavkom 1. Ustava RH, je pravo na žalbu protiv pojedinačnih pravnih akata donesenih u postupku prvog stupnja pred sudom ili drugim ovlaštenim tijelom, a koje se samo iznimno može zakonom ograničiti ako je osigurana druga pravna zaštita (čl. 18. st. 2. Ustava RH)

Dakle, VPSRH je, prije svega, stvarno nadležan odlučivati u drugom stupnju o redovnim pravnim lijekovima protiv odluka općinskih sudova u prekršajnim predmetima, odluka tijela državne uprave koja vode prekršajni postupak, odluka ovlaštenih tužitelja i drugih odluka kada je to propisano zakonom. Prema već spomenutom članku 95. stavku 1. PZ-a, kao općoj odredbi o stvarnoj nadležnosti, osnovno je pravilo da u prekršajnim predmetima sude općinski sudovi i VPSRH, dok se iznimno od toga pravila posebnim zakonom može propisati stvarna nadležnost tijela državne uprave za suđenje u prekršajnim predmetima, osim u postupku po prigovoru protiv obaveznog prekršajnog naloga, kada isključivo sudi nadležni općinski sud, s tim da protiv takve odluke nije predviđeno pravo žalbe VPSRH (sukladno članku 244. PZ-a). U tom kontekstu možemo dodati kako neki posebni zakoni sadrže i odredbe koje izrijeком uređuju stvarnu nadležnost VPSRH, a što je slučaj sa primjerice odredbom članka 163. stavka 3. Zakona o zračnom prometu ili članka 191. stavka 8. Općeg poreznog zakona. Također, prema članku 96. PZ-a, kao posebnoj odredbi o stvarnoj nadležnosti, tijela državne uprave nadležna su, uz ostalo, odlučivati u prvom stupnju o prekršajima kada je to propisano posebnim zakonom, a sukladno takvim zakonima tijela državne uprave koja su stvarno nadležna za suđenje u prvostupanjskom prekršajnom postupku su:

- Carinska uprava (carinsko-prekršajni postupak je prekršajni postupak koji Carinska uprava vodi za prekršaje propisane Zakonom o carinskoj službi, zakonom kojim se uređuje provedba carinskog zakonodavstva EU, zakonom kojim se

uređuju trošarine, zakonom kojim se uređuju posebni porezi te za prekršaje koji su takvima označeni drugim zakonom ili je provedba prekršajnog postupka stavljena u nadležnost Carinske uprave, primjerice za prekršaje propisane člancima 71.a i 71.b Zakona o trgovini (ako se postupak vodi na temelju prijave ili optužnog prijedloga Ministarstva financija, Carinske uprave), za određene prekršaje iz Zakona o održivom gospodarenju otpadom),

- Porezna uprava (prekršajni postupak Porezna uprava vodi zbog prekršaja određenih poreznim propisima, propisima o doprinosima, za prekršaje propisane Zakonom o Poreznoj upravi i za sve prekršaje za koje je provedba prekršajnog postupka posebnim zakonom stavljena u nadležnost Porezne uprave, primjerice za prekršaje propisane člancima 89. i 90. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu (navedenim prekršajnim odredbama propisuju se prekršaji za jedinice samouprave koje u proračunu ne osiguraju sredstva za redovito financiranje političkih stranaka i nezavisnih vijećnika, odnosno ako sredstva za redovito godišnje financiranje političkih stranaka i nezavisnih vijećnika ne doznaju redovito te ako naknadu troškova izborne promidžbe ne isplaćuju u propisanom roku)).
- Financijski inspektorat Republike Hrvatske (vodi u prvom stupnju prekršajni postupak za prekršaje propisane Zakonom o Financijskom inspektoratu Republike Hrvatske i zakonima kojima se uređuje sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, devizno poslovanje te pružanje usluga platnog prometa i prijenosa novca),
- lučke kapetanije (vode prekršajni postupak u prvom stupnju za pomorske i plovidbene prekršaje, primjerice za prekršaje iz Zakona o lučkim kapetanijama, Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama, Pomorskog zakonika) i
- voditelj prekršajnog postupka za prekršaje u području civilnog zrakoplovstva (vodi prekršajni postupak za prekršaje iz Zakona o zračnom prometu).

Kada govorimo o vrstama odluka u prekršajnom postupku, tada je potrebno istaći kako je člankom 143. stavkom 1. PZ-a propisano da su odluke u prekršajnom postupku: presuda, rješenje o prekršaju, prekršajni nalog, obavezni prekršajni nalog, rješenje i naredba. Međutim, VPSRH kao drugostupanjski sud nije u poziciji razmatrati svaku od tih odluka u povodu podnesenog pravnog sredstva, i to, prije svega, obavezni prekršajni nalog, jer o prigovoru protiv obaveznog prekršajnog naloga odlučuje općinski sud, dok protiv naredbe nije dopuštena žalba ili drugo pravno sredstvo (članak 212. PZ). O odlučivanju o prigovorima protiv „običnog“ prekršajnog naloga bit će govora u slijedećoj točki ovoga članka.

Pored toga, potrebno je istaći kako presudu donosi samo sud, rješenje o prekršaju donosi sud i tijelo državne uprave koje vodi prekršajni postupak, dok rješenje donosi sud i druga tijela koja sudjeluju u prekršajnom postupku. Prema tome, u okviru ove točke fokus je na odlučivanju o žalbama protiv presuda općinskih sudova, zatim o žalbama protiv rješenja o prekršaju sudova (u postupku protiv maloljetnog počinitelja prekršaja kada se obustavlja postupak ili primjenjuje odgojna mjera sukladno članku 227. stavak 2. i 3. PZ-a) i rješenja o prekršaju tijela državne uprave koja vode prekršajni postupak (Carinska uprava, Porezna uprava, Financijski inspektorat Republike Hrvatske, lučke kapetanije i voditelj prekršajnog postupka za prekršaje u području civilnog zrakoplovstva), te o žalbama protiv postupovnih rješenja prvostupanjskih tijela postupka (sudova i tijela državne uprave koja vode prekršajni postupak) i ovlaštenih tužitelja. Kada već spominjemo tužitelje, onda možemo istaći kako se u prekršajnim predmetima pojavljuju različite kategorije ovlaštenih tužitelja, i to: općinski državni odvjetnik kao univerzalni tužitelj, zatim tijela državne uprave (Državni inspektorat, policijska tijela, carinska tijela, inspekcije ministarstava), pravne osobe s javnim ovlastima (primjerice: neovisne regulatorne agencije (HANFA, HAKOM)), te oštećenici tužitelji

(primjerice: HDS-ZAMP – člankom 192.a Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima propisano je da je oštećenik u prekršajnom postupku udruga za kolektivno ostvarivanje prava kada su povrijeđena prava koja ta udruga kolektivno ostvaruje).

Nastavno naglašavamo da je u općoj odredbi članka 191. stavka 1. PZ-a propisano da ako tim Zakonom nije drukčije određeno (članak 244. stavak 1 i 3. i članak 109.e stavak 9. PZ-a)¹, protiv presude prvostupanjskog suda ovlaštene osobe mogu podnijeti žalbu u roku od osam dana od dana dostave prijepisa presude. Sukladno odredbi članka 191. stavka 5. PZ-a, odredbe o žalbi protiv presude prvostupanjskog suda smisljeno će se primijeniti na žalbu protiv rješenja o prekršaju prvostupanjskog tijela državne uprave.

Prema odredbama članka 200. PZ-a, nakon što spis povodom žalbe stigne u VPSRH, kao drugostupanjski sud, a u slučaju da se prekršajni postupak vodi na zahtjev državnog odvjetnika, spis će se dostaviti nadležnom državnom odvjetniku, koji ih je dužan razgledati i bez odgode vratiti sudu. Inače, spis se dodjeljuje sucu izvjestitelju (ili sudskom savjetniku, višem sudskom savjetniku i višem sudskom savjetniku-specijalisti sukladno članku 110. stavku 6. ZS), koji može na odgovarajući način provjeriti navode žalbe, pribaviti potrebna izvješća i spise, te ako utvrdi da se u spisima nalaze zapisnici ili dijelovi zapisnika na kojima se ne može utemeljiti sudska odluka (nezakoniti dokazi), donijet će rješenje o njihovu izdvajanju u poseban zatvoreni omot i ostavit u spisu.

Člankom 202. stavkom 1. PZ-a propisano je da drugostupanjski sud ispituje presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom, i to iz osnova i razloga koje žalitelj navodi u žalbi, dok po službenoj dužnosti u cijelosti ispituje pobijanu odluku tako da, uz povrede odredaba prekršajnog materijalnog prava na štetu okrivljenika i nastupa zastare prekršajnog progona, ispituje i jesu li počinjene apsolutno bitne povrede odredaba prekršajnog postupka iz članka 195. stavka 1. točke 6. (postoji li optužni prijedlog ovlaštenog tužitelja i je li prekoračen optužni prijedlog), točke 7. (stvarna nenadležnost suda), točke 9. (povreda pravila zabrane preinačenja na teže) i točke 10. (nezakoniti dokazi) ovoga Zakona. Pri tome je VPSRH vezan pravilom zabrane preinačenja na teže (članak 202. stavak 4.) i primjenom načela beneficium cohaesionis (blagodat povezanosti – članak 202. stavak 6.). K tome, u korist okrivljenika podnesena žalba zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ili zbog povrede materijalnog prekršajnog prava sadrži u sebi i žalbu zbog odluke o prekršajnoj sankciji i oduzimanju imovinske koristi i oduzimanju predmeta (članak 202. stavak 5.).

Prema članku 203. stavku 1. PZ-a VPSRH, kao drugostupanjski sud, u sjednici vijeća (odluke donosi u vijeću od tri suca) može donijeti slijedeće odluke:

- rješenjem odbaciti žalbu kao nepravodobnu ili nedopuštenu
- presudom odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu (kad utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija - prema članku 205. PZ-a)
- rješenjem ukinuti prvostupanjsku presudu i dostaviti predmet prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku (ako utvrdi da postoji bitna povreda odredaba prekršajnog postupka, osim slučajeva iz članka 207. ovoga Zakona, ili ako smatra da zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja treba naložiti novu glavnu raspravu ili postupak pred prvostupanjskim sudom, pri čemu može naložiti da se nova glavna rasprava odnosno postupak pred prvostupanjskim sudom održi pred drugim sucem. Isto tako, može i samo djelomično ukinuti prvostupanjsku presudu ako se pojedini dijelovi presude mogu izdvojiti bez štete za pravilno suđenje – prema članku 206. stavku 1., 2. i 3. PZ-a)
- presudom preinačiti prvostupanjsku odluku (prihvaćajući žalbu ili po službenoj dužnosti presudom će preinačiti prvostupanjsku presudu ako utvrđeno činjenično

¹ Vidi članak „Dopuštenost žalbe u prekršajnom postupku“, autor: Željko Kudrić, objavljen 10. listopada 2016. na portalu IUS-INFO (rubrika „U središtu“)

stanje iz izreke prvostupanjske presude prihvati pravilnim i potpuno utvrđenim i da se s obzirom na to utvrđeno činjenično stanje po pravilnoj primjeni zakona ima donijeti drukčija presuda, a prema stanju stvari i u slučaju povreda iz članka 195. stavka 1. točke 6. i 9. ovoga Zakona (ako je utvrdio povredu propisa prekršajnog postupka o pitanju postoji li optužni prijedlog ovlaštenog tužitelja ili je optužni prijedlog prekoračen i ako je presudom povrijeđeno pravilo zabrane preinačenja na teže (*reformatio in peius*) - prema članku 207. PZ-a).

Dakako, o svim žalbama protiv iste presude VPSRH odlučuje jednom odlukom.

Postupak o nepravodobnoj i nedopuštenoj žalbi prvenstveno je uređen u odredbi članka 199. stavka 2. PZ-a prema kojoj će sudac prvostupanjskog suda rješenjem odbaciti nepravodobnu i nedopuštenu žalbu. Pravo na žalbu protiv takvog rješenja ima onaj kome je žalba odbačena, pa tako ako žalbu u korist okrivljenika podnese osoba koja nije ovlaštena na podnošenje žalbe, a nakon što takva žalba bude odbačena kao nedopuštena, okrivljenik podnese žalbu protiv rješenja o odbacivanju, u tom slučaju će okrivljenikova žalba protiv tog rješenja biti nedopuštena, sukladno članku 199. stavku 3. PZ-a. Međutim, ako iz nekog razloga prvostupanjski sud propusti odbaciti nepravodobnu i nedopuštenu žalbu, te je dostavi VPSRH, u tom slučaju VPSRH također može rješenjem odbaciti nepravodobnu i nedopuštenu žalbu bez njezinog vraćanja prvostupanjskom sudu, sukladno prethodno navedenom članku 203. stavku 1. PZ-a.

Sukladno članku 204. stavku 1. i 2. PZ-a žalba će se odbaciti rješenjem kao nepravodobna ako se utvrdi da je podnesena nakon zakonskog roka (podnosi se u roku od osam dana od dana dostave prijepisa presude), dok će se odbaciti rješenjem kao nedopuštena ako se:

1. utvrdi da je žalbu podnijela osoba koja nije ovlaštena na podnošenje žalbe (ovlaštenici prava na žalbu određeni su u članku 192. PZ-a),
2. utvrdi da je žalbu podnijela osoba koja se odrekla prava na podnošenje žalbe ili se prema ovome Zakonu smatra da se odrekla tog prava (uređeno u članku 179. stavku 7. i 8. PZ-a),
3. utvrdi da je podnositelj odustao od podnesene žalbe ili se prema ovome Zakonu smatra da je odustao od podnesene žalbe (uređeno u članku 179. stavku 7. i 8. PZ-a),
4. utvrdi da žalba po zakonu nije dopuštena (nedopuštenost žalbe predviđena u članku 244. stavku 1. i 3. i članku 109.e stavku 9. PZ-a, a također protiv odluka VPSRH, kao drugostupanjskog suda, nije dopuštena žalba, jer prekršajniopravni sustav ne poznaje pravo na žalbu protiv drugostupanjske odluke, odnosno ne predviđa trećestupanjsko odlučivanje.).

U kontekstu spominjanja članka 244. PZ-a ističemo da je u praksi moguća pojava slučajeva u kojima će ovlašteni tužitelji izdati, pozivom na članak 239. stavak 2. PZ-a, obavezni prekršajni nalog i za prekršaj za kojega je uz novčanu kaznu propisana alternativno i kazna zatvora. U takvim slučajevima potrebno je takav prekršajni nalog prihvatiti i s njim postupiti kao s „običnim“ prekršajnim nalogom iz članka 228. PZ-a, i ovisno o tome da li je prigovor podnesen zbog prekršajnogopravne sankcije i drugih mjera ili zbog poricanja prekršaja, prigovor dostaviti na nadležno odlučivanje Visokom prekršajnom sudu RH (sukladno članku 95. točki 2. PZ-a), odnosno nadležnom općinskom sudu koji će postupiti sukladno članku 238. stavku 9. PZ-a, te provesti prekršajni postupak (glavnu raspravu) i donijeti odgovarajuću presudu, s tim da će protiv takve presude, koju je, dakle, donio prvostupanjski sud u postupku provedenom u povodu prigovora zbog poricanja prekršaja, žalba biti dopuštena, jer, dakle, ovlašteni tužitelj u tom slučaju zbog alternativno propisane kazne zatvora nije mogao izdati obavezni prekršajni nalog, pa u tom smislu ne mogu niti egzistirati posljedice koje za sobom povlači izdavanje obaveznog prekršajnog naloga, pa tako niti nedopuštenost žalbe iz članka 244. stavka 1. PZ-a.

Glede sustava žalbi protiv postupovnih rješenja jedinstveno uređenje sadržano je u odredbama članka 211. PZ-a, kojima je, prije svega propisano da protiv rješenja prvostupanjskog suda donesenog prije, u tijeku i nakon provedenog postupka stranke i osobe čija su prava povrijeđena mogu uvijek podnijeti žalbu kad ovim Zakonom nije propisano da žalba nije dopuštena (primjerice posebna žalba nije dopuštena protiv rješenja o izdavanju iz spisa iz članka 121. stavak 1. PZ-a, protiv rješenja o određivanju predstavnika pravnoj osobi u prekršajnom postupku iz članka 114. stavak 8. PZ-a, protiv rješenja o ispravku nepravomoćne odluke o prekršaju ili druge odluke iz članka 186. stavka 3. PZ-a). Žalba se podnosi sudu koji je donio rješenje u roku tri dana od dana dostave rješenja, osim ako ovim Zakonom nije određen drugi rok, te žalba odgađa izvršenje rješenja osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno (člankom 135. stavkom 7. PZ-a propisano je da protiv rješenja kojim se određuje ili produljuje zadržavanje okrivljenik ima pravo žalbe u roku od 48 sati. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja).

O žalbama protiv postupovnih rješenja odlučuje VPSRH, pa tako rješavajući o žalbi, na temelju članka 211. stavka 2. PZ-a može rješenjem:

1. odbaciti žalbu kao nepravovremenu, nedopuštenu ili kao nepotpunu,
2. odbiti žalbu kao neosnovanu ili
3. prihvatiti žalbu ili povodom žalbe po službenoj dužnosti rješenje preinačiti ili ukinuti i prema potrebi predmet dostaviti na ponovno odlučivanje.

Prema članku 211. stavku 3. PZ-a na postupak o žalbi protiv rješenja odgovarajuće se primjenjuju odredbe o žalbi protiv odluke o prekršaju, a žalbeni sud po službenoj dužnosti uvijek ispituje jesu li postojale zakonske osnove za donošenje rješenja i je li rješenje donijelo ovlašteno tijelo (primjerice je li došlo do pogreške u računanju roka za žalbu, je li ovlašteno tijelo odbacilo prigovor protiv obaveznog prekršajnog naloga (ovlaštenje za odbacivanje ima sud a ne izdavatelj), a na što će VPSRH, dakle, paziti po službenoj dužnosti, bez obzira da li su takvi prigovori istaknuti u žalbi). Dakako, propisano je i da protiv rješenja VPSRH žalba nije dopuštena, čime je zapravo u odredbe PZ-a implementirano opće pravilo da protiv rješenja najvišeg suda unutar sustava, u ovom slučaju prekršajnog sustava, žalba nikada nije dopuštena.

Osim takvog jedinstvenog uređenja sustava žalbe protiv rješenja, PZ u svojim odredbama predviđa i posebno uređenje žalbe protiv rješenja. Tako je u članku 238. PZ-a (uređuje postupak o prigovoru) određeno da nepravodobni, nedopušteni i nepotpuni prigovor odbacuje izdavatelj prekršajnog naloga

Za razliku od presude, a sukladno članku 229. stavku 1. PZ-a, prekršajni nalog kao sui generis odluku o prekršaju, uz prvostupanjski sud, izdaju i tijela državne uprave koja vode prekršajni postupak, pojedini ovlašteni tužitelji (državni odvjetnik i tijela državne uprave (primjerice: Državni inspektorat, policijska tijela, inspeksijska tijela ministarstava i sl.) te državne agencije osnivač kojih je Hrvatski sabor i Vlada RH (primjerice: FINA).

Prema članku 238. stavku 6. protiv rješenja o odbacivanju prigovora pravo na žalbu ima podnositelj prigovora. O takvoj žalbi, naravno, odlučuje VPSRH, koji sukladno članku 238. stavku 8. PZ-a rješenjem može:

1. odbaciti kao nepravodobnu ili nedopuštenu žalbu,
2. odbiti žalbu kao neosnovanu,
3. prihvatiti žalbu, ukinuti prvostupanjsko rješenje i predmet dostaviti izdavatelju prekršajnog naloga na ponovno odlučivanje,
4. prihvatiti žalbu, preinačiti prvostupanjsko rješenje i prigovor prihvatiti pravodobnim, dopuštenim odnosno potpunim, te ako se radi o prigovoru iz članka 237. stavka 1. točke 1. PZ-a (podnesen zbog poricanja prekršaja) podnesenom protiv prekršajnog naloga suda ili tijela državne uprave koje vodi prekršajni postupak dostaviti im spis radi provođenja prekršajnog postupka, a ako se radi o prigovoru podnesenom protiv prekršajnog naloga

izdanom od drugog ovlaštenog izdavatelja dostaviti mu spis radi dostave spisa sudu ili tijelu državne uprave koje vodi prekršajni postupak radi provođenja prekršajnog postupka. Međutim, ako se radi o prigovoru iz članka 237. stavka 1. točke 2. PZ-a (podnesen zbog odluke o prekršajnopравnim sankcijama ili drugim izrečenim mjerama), postupit će se prema stavku 11. ovoga članka (VPSRH će o prigovoru odlučiti odgovarajućom primjenom odredbi ovoga Zakona o žalbenom postupku).

Dakle, u slučajevima kada sud ili tijelo državne uprave koje vodi prekršajni postupak odlučuju u povodu prigovora kojim se poriče prekršaj, protiv svih tih odluka, konkretno rješenja o odbačaju prigovora i presuda/rješenja o prekršaju dopuštena je žalba VPSRH.

Za razliku od uređenja prethodnog postupka po prigovoru protiv „običnog“ prekršajnog naloga prethodni postupak po prigovoru protiv obaveznog prekršajnog naloga je uređen tako da izdavatelj obaveznog prekršajnog naloga nije ovlašten rješenjem odbaciti nepravodoban, nedopušten i nepotpun prigovor, već je to isključivo u nadležnosti općinskog suda. Prema članku 243. stavku 4. PZ-a protiv takvog rješenja o odbacivanju prigovora žalba nije dopuštena, što implicira zaključak kako VPSRH neće biti u mogućnosti ispitivati pravodobnost, dopuštenost i potpunost prigovora protiv obaveznog prekršajnog naloga, a to radi pravila da u postupku po prigovoru protiv obaveznog prekršajnog naloga o svemu pravomoćnu odluku donosi općinski sud. Međutim, ako u takvoj situaciji prvostupanjski sud rješenjem odbaci prigovor protiv kojeg, dakle, nije dopuštena žalba, a okrivljenik i unatoč tome podnese žalbu i sud rješenjem odbaci takvu žalbu kao nedopuštenu, protiv tog rješenja o odbacivanju žalbe je prema članku 211. stavku 1. PZ-a dopuštena žalba i o njoj odlučuje VPSRH. U pravilu VPSRH će u takvoj pravnoj situaciji odbiti žalbu kao neosnovanu, no praktično je moguće i drukčije rješenje, jer, naime, postoji mogućnost da je izdavatelj izdao obavezni prekršajni nalog bez da su za to postojali propisani uvjeti (primjerice alternativno propisana i kazna zatvora), pa je takvu odluku potrebno tretirati kao „obični“ prekršajni nalog i postupiti sukladno odredbama predviđenim za postupak o prigovoru protiv prekršajnog naloga (predviđeno pravo žalbe protiv rješenja o odbacivanju prigovora). U tom kontekstu možemo dodati kako u slučaju da je ipak rješenje o odbačaju prigovora donio izdavatelj obaveznog prekršajnog naloga, a ne, dakle, sud, tada bi žalbu protiv takvog rješenja trebalo smatrati dopuštenom, jer bi suprotno rješenje bilo protivno prethodno navedenom pravilu da u postupku po prigovoru protiv obaveznog prekršajnog naloga pravomoćnu odluku donosi općinski sud.

Nadalje, možemo istaknuti da je posljedično izmjeni članka 94. PZ-a mijenjan i članak 152.e stavak 5. PZ-a, tako da umjesto vijeća prekršajnih sudova u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu o žalbi protiv rješenja kojim se odbija molba osuđenika za odgodu ili prekid izvršavanja za opće dobro odlučuje VPSRH.

Kada već govorimo o postupku za izvršenje odluka, ne možemo a da ne spomenemo trenutno važeći Zakon o izvršavanju kazne zatvora („Narodne novine“ br. 128/99. do 98/19.) koji u svojim odredbama članka 170. propisuje da rješenje o odgodi izvršavanja kazne zatvora donosi predsjednik prekršajnog suda (sada općinskog suda) nadležnog za upućivanje u roku od tri dana od primitka molbe, te da se protiv rješenja kojim je odbijena molba za odgodu izvršavanja kazne (dakle, nije predviđeno rješenje kojim je prihvaćena molba) može podnijeti žalba VPSRH u roku od tri dana od primitka rješenja, a u daljnjem roku od tri dana VPSRH će donijeti rješenje o žalbi.

3. Odlučivanje o prigovorima protiv prekršajnih naloga

Prije svega, naglašavamo da je Zakonom o izmjenama i dopunama Prekršajnog zakona, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2019. godine, redefinirana stvarna nadležnost

Visokog prekršajnog suda RH s obzirom na spajanje općinskih i prekršajnih sudova, odnosno trenutno važeći članak 94. PZ-a više ne sadržava odredbe o posebnoj stvarnoj i mjesnoj nadležnosti prekršajnih sudova u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu, što je bila jedna od specifičnosti PZ-a, sukladno kojoj su ti prvostupanjski sudovi u propisanim pravnim situacijama odlučivali odgovarajućom primjenom odredbi PZ-a o žalbenom postupku, pa su tako prekršajni sudovi u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu odlučivali o prigovorima protiv prekršajnih naloga podnesenim zbog odluke o prekršajnopравnim sankcijama ili drugim izrečenim mjerama, te su također odlučivali o žalbi podnesenoj samo zbog odluke o prekršajnopравnim sankcijama ili drugim izrečenim mjerama protiv odluke o prekršaju koja je donesena samo zbog prekršaja ili stjecaja prekršaja za koje je kao kazna propisana samo novčana kazna do 15.000,00 kuna. Sukladno trenutno važećem članku 95. PZ-a, sada je VPSRH, kao drugostupanjski sud, nadležan u odnosu na prekršajne predmete općinskog suda i tijela državne uprave u kojima su do sada odlučivala vijeća prekršajnih sudova u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu.

Ovakvo proširenje stvarne nadležnosti VPSRH rezultiralo je i povećanjem priljeva prekršajnih predmeta u VPSRH, pa je tako u 2019. godini u VPSRH zaprimljeno ukupno 13.554 predmeta, dok je 2018. godine zaprimljeno ukupno 9.817 predmeta, što čini razliku od 3.737 predmeta.

Međutim, kako smo već u prethodnoj točki ovoga članka pisali o nadležnosti VPSRH za odlučivanje o žalbama podnijetim protiv odluka o prekršajima, u ovom dijelu ograničiti ćemo se na nadležnost VPSRH za odlučivanje o prigovorima protiv prekršajnih naloga, pod kojima, naravno, podrazumijevamo tzv. „obične“ prekršajne naloge iz članka 228. PZ-a.

Dakle, prema članku 95. točki 2. PZ-a VPSRH je nadležan odlučivati o prigovorima protiv prekršajnih naloga svih ovlaštenih izdavatelja kada je prigovor podnesen zbog odluke o prekršajnopравnoj sankciji, troškovima postupka, oduzimanja imovinske koristi ili oduzimanja predmeta. Ponovit ćemo da su prekršajni nalog ovlašteni izdati, uz prvostupanjski sud, i tijela državne uprave koja vode prekršajni postupak, pojedini ovlašteni tužitelji te državne agencije osnivač kojih je Hrvatski sabor i Vlada RH.

Prema članku 237. stavku 1. PZ-a prigovor se može podnijeti zbog:

1. poricanja prekršaja
2. izrečene odnosno primijenjene prekršajnopравne sankcije, oduzete imovinske koristi, oduzimanja predmeta prekršaja ili određenih troškova u povodu izdavanja prekršajnog naloga.

Na ovom mjestu potrebno je istaći da prema članku 238. stavku 7. PZ-a ako prigovor ne sadrži osnovu iz prethodno navedenog članka 237. stavka 1. PZ-a, ili ona nije jasna, smatrat će se da je prigovor podnesen zbog poricanja prekršaja (članak 237. stavak 1. točka 1.), te će se s njim postupiti sukladno članku 238. stavku 9., odnosno stavku 10. PZ (stavljanje izvan snage prekršajnog naloga, čime se transformira u optužni prijedlog, te se provodi prekršajni postupak)

U slučaju kada je podnesen prigovor iz članka 237. stavka 1. točke 2. PZ-a, dakle zbog odluke o prekršajnopравnim sankcijama ili drugim izrečenim mjerama, a izdavatelj prekršajnog naloga ne donese rješenje o odbačaju prigovora kao nepravodobnog, nedopuštenog ili nepotpunog, dostavit će prekršajni nalog zajedno s prigovorom VPSRH, koji će o prigovoru odlučiti odgovarajućom primjenom odredbi PZ-a o žalbenom postupku (članak 238. stavak 11. PZ-a), gdje posebni naglasak stavljam na primjenu odredbe članka 202. stavka 1. PZ-a, odnosno na povrede na koje žalbeni sud pazi po službenoj dužnosti.

4. Odlučivanje o izvanrednim pravnim lijekovima

Prekršajnopравни sustav poznaje tri izvanredna pravna lijeka, i to: obnovu prekršajnog postupka, zahtjev za izvanredno ublažavanje kazne i zahtjev za zaštitu zakonitosti.

U odnosu na zahtjev za zaštitu zakonitosti PZ u članku 220. stavku 2. propisuje supsidijarnu primjenu Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ br. 152/08., 76/09., 80/11., 91/12., 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19. – dalje: ZKP). Tako je člankom 510. stavkom 1. ZKP-a određeno da Vrhovni sud odlučuje o zahtjevu za zaštitu zakonitosti, pa tako onda i o zahtjevu za zaštitu zakonitosti podignutom protiv pravomoćne odluke donesene u prekršajnom postupku.

Kada govorimo o obnovi prekršajnog postupka, tada je, prije svega, bitno istaći da se prema članku 215. stavku 3. PZ-a zahtjev za obnovu prekršajnog postupka podnosi općinskom sudu koji je sudio u prijašnjem postupku, što podrazumijeva i tijelo državne uprave koje vodi prekršajni postupak, a koji sud, odnosno tijelo državne uprave i odlučuje o tome zahtjevu. K tome, u odredbama članka 94. stavka 1. točke 3. ZP-a određena je nadležnost općinskih sudova za odlučivanje o zahtjevu za obnovu prekršajnog postupka u slijedećim slučajevima: a) u predmetima u kojima su ti sudovi sudili, b) protiv pravomoćnih prekršajnih naloga ovlaštenih tužitelja ako je riječ o prekršajima iz stvarne nadležnosti suda (u suprotnome odlučuje tijelo državne uprave stvarno nadležno za vođenje prvostupanjskog prekršajnog postupka za predmetni prekršaj) te c) protiv svih pravomoćnih obaveznih prekršajnih naloga (dakle, bez izuzetaka, jer su općinski sudovi isključivo stvarno nadležni za odlučivanje u povodu prigovora protiv obaveznih prekršajnih naloga). Isto tako, u odredbama članka 96. točke 2. ZP-a određena je nadležnost tijela državne uprave za odlučivanje o zahtjevu za obnovu prekršajnog postupka: a) u predmetima iz njihove nadležnosti (u onim predmetima u kojima su odlučivali u prvom stupnju); te b) protiv pravomoćnih prekršajnih naloga u predmetima za koje je za vođenje prekršajnog postupka predviđeno prvostupanjsko odlučivanje toga tijela državne uprave (dakle, odlučna je okolnost da je u pitanju prekršaj iz područja njihove stvarne nadležnosti za prvostupanjsko vođenje prekršajnog postupka).

Konačno, člankom 219. stavkom 1. PZ-a izrijekom je određeno da VPSRH odlučuje o zahtjevu za izvanredno ublažavanje kazne. Odlučujući o ovome zahtjevu VPSRH će:

- zahtjev odbaciti ako je nedopušten,
- zahtjev odbiti ako ustanovi da nije udovoljeno zakonskim uvjetima za izvanredno ublažavanje kazne,
- zahtjev prihvatiti i rješenjem preinačiti pravomoćnu odluku o prekršaju glede odluke o kazni.

5. Odlučivanje o sukobu nadležnosti

Uvodno podsjećamo da članak 102. stavak 1. PZ-a određuje obligaciju sudu da po službenoj dužnosti pazi na svoju stvarnu i mjesnu nadležnost, te čim primijeti da nije nadležan rješenjem se proglasi nenadležnim. Protiv toga rješenja je sukladno članku 211. stavku 1. PZ-a dopuštena žalba VPSRH u roku od tri dana, a što, dakako, zahtjeva od suda da takvo rješenje i dostave strankama u postupku (u praksi je bilo i suprotnih postupanja). Nakon pravomoćnosti toga rješenja predmet će se ustupiti (dostaviti) nadležnom sudu, odnosno tijelu državne uprave koje vodi prekršajni postupak, s tim da se nakon započinjanja postupka² sud ne može proglasiti mjesno nenadležnim niti stranke mogu isticati prigovor mjesne

² Članak 157. stavak 2. PZ-a propisuje:

„Prekršajni postupak započinje:

1. otvaranjem glavne rasprave,

2. u postupku bez glavne rasprave, ispitivanjem okrivljenika ili izvođenjem drugog dokaza.“

nenadležnosti, a što nije moguće niti u eventualno novom postupku koji se vodi radi ukinute presude u žalbenom postupku.

Sukob nadležnosti je uređen u odredbama članka 103. PZ-a, pa je tako propisano da će postupak za rješavanje sukoba nadležnosti pokrenuti sud kojemu je ustupljen predmet na temelju prethodno navedenog članka 102. stavka 1. ovoga Zakona, ako smatra da nije nadležan za vođenje prekršajnog postupka u ustupljenom predmetu. Međutim, ako je VPSRH u žalbenom postupku protiv rješenja iz članka 102. stavka 1. PZ-a svojim rješenjem odlučio koji je sud nadležan, taj je sud vezan za tu odluku o nadležnosti, pa u takvoj pravnoj situaciji nema ovlaštenje za pokretanje postupka za rješavanje sukoba nadležnosti.

U odnosu na nadležnost za rješavanje sukoba nadležnosti prvenstveno je bitna odredba stavka 3. u članku 103. PZ, a koja izrijeком propisuje da o sukobu nadležnosti između općinskih sudova, kada rješavaju prekršajne predmete, odlučuje VPSRH. Kako je u praksi dolazilo i do sukoba nadležnosti između sudova i tijela državne uprave koja vode prekršajni postupak (primjerice suda i carinske uprave), to apostrofiramo da o sukobu nadležnosti sudova i tijela državne uprave koja vode prekršajni postupak odlučuje Ustavni sud RH (članak 103. stavak 5. PZ-a).

Prilikom odlučivanja o sukobu nadležnosti, a prema članku 103. Stavku 6. PZ-a, VPSRH može istodobno s rješenjem o sukobu nadležnosti po službenoj dužnosti donijeti odluku o prenošenju mjesne nadležnosti, ako je udovoljeno uvjetima predviđenim člankom 101. ovoga Zakona, a kojom odredbom se upravo i uređuje prenošenje (delegacija) mjesne nadležnosti, o čemu će više govora biti u nastavku ovoga članka pod točkom 8) Obavljanje drugih poslova. S obzirom na ovakvo normativno rješenje iz članka 103. stavka 6., te uzimajući u obzir i sadržaj članka 101. stavka 3. PZ, proizlazi da VPSRH ne bi mogao rješavajući o žalbi protiv rješenja iz članka 102. stavka 1. PZ-a istodobno donijeti i odluku o prenošenju mjesne nadležnosti, no u praksi su takve odluke (valjda iz pragmatičnih razloga) ipak bile donošene, pozivanjem na razloge za svrhovitu delegaciju („...očito da će se tako lakše provesti postupak...“).

6. Odlučivanje o žalbama u predmetima međunarodne pravne suradnje s državama članicama EU

Zakonom o izmjenama i dopunama Prekršajnog zakona („Narodne novine“ br. 118/18.), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2019. godine, a vezano uz članak 78.a Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije („Narodne novine“, br. 91/10., 81/13., 124/13., 26/15., 102/17., 68/18., 70/19.), dodana je u članak 95. PZ-a i odredba o nadležnosti VPSRH za odlučivanje o žalbama u predmetima međunarodne pravosudne suradnje s državama članicama EU iz prekršajne nadležnosti (točka 5.), čime je ujedno PZ usklađen s ZS-om. Naime, člankom 78.a Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije propisano je da su za priznanje odluka o novčanim kaznama nadležni „prekršajni“ i općinski sudovi prema mjestu gdje fizička osoba ima prebivalište ili boravište, a pravna osoba registrirano sjedište, odnosno prema mjestu gdje se nalazi imovina navedenih osoba ili gdje one ostvaruju dohodak, dok je, dakako, VPSRH onda nadležan za odlučivanje o žalbama protiv prvostupanjskih odluka u odnosu na te prekršaje. Inače, ovim Zakonom uređuje se pravosudna suradnja u kaznenim stvarima između domaćih nadležnih pravosudnih tijela s nadležnim pravosudnim tijelima drugih država članica Europske unije koja se odnosi, uz ostalo, i na priznanje i izvršenje odluka o novčanoj kazni.

K tome, u člancima 4. i 5. Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 606/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o uzajamnom priznavanju zaštitnih mjera u građanskim stvarima („Narodne novine“ br. 92/14.), izrijekom je propisano da je VPSRH nadležan za odlučivanje (u roku od osam dana od dostave žalbe sa spisom) o žalbama protiv rješenja „prekršajnog suda“ kojima se odlučuje o prilagodbi zaštitne mjere, odnosno o zahtjevu za odbijanje priznanja i izvršenja zaštitne mjere.

7. Provođenje nadzora

Nadležnost VPSRH za provođenjem nadzora nad urednim obavljanjem poslova sudaca koji rade na prekršajnim predmetima propisana je, kako smo vidjeli u uvodnim napomenama, odredbom članka 26. ZS-a, dakle, takva nadležnost ne proizlazi iz odredbi PZ, a što je razumljivo s obzirom na prirodu ovog prava/obveze. Tako su onda u odnosu na ovu nadležnost mjerodavne odredbe ZS-a. U članku 27. stavku 2. ZS-a je prvenstveno određeno da viši sud može tražiti od nižeg suda podatke u svezi s primjenom zakona, problemima koji se javljaju u suđenju, praćenju i proučavanju sudske prakse te druge podatke, a može izvršiti i neposredan nadzor nad radom tog suda i pojedinih sudaca, kao i organizirati zajedničke sastanke radi razmatranja navedenih pitanja. Prema članku 28. stavku 1. ZS-a predsjednik neposredno višeg suda odredit će u pravilu jednom godišnje provođenje nadzora nad urednim obavljanjem poslova sudaca i sudova na području svoje nadležnosti, te će i odrediti suce neposredno višeg suda koji će i obaviti nadzor. Kao iznimka od toga, predviđeno je da predsjednik VPSRH određuje provođenje nadzora nad urednim obavljanjem poslova sudaca (općinskih sudova) koji rade na prekršajnim predmetima. Takav nadzor onda i obavljaju suci VPSRH koje je odredio predsjednik tog suda (članak 28. stavak 2. ZS-a). O obavljenom nadzoru suci su dužni u roku od 30 dana dostaviti pisano izvješće predsjedniku VPSRH, a koji će onda takvo izvješće dostaviti predsjedniku nadziranog suda (općinskog suda), predsjedniku Vrhovnog suda RH, Državnom sudbenom vijeću i Ministarstvu pravosuđa.

Napominjemo da je ovu posebnu kategoriju nadležnosti VPSRH konzumirao tijekom 2019. godine kada je izvršio nadzor nad prekršajnim odjelima 3 općinska suda.

8. Obavljanje drugih poslova

Kada govorimo o nadležnosti VPSRH za obavljanje drugih poslova propisanih zakonom tada prvenstveno mislimo na poslove propisane u odredbama članka 98. stavka. 9., članka 101., članka 125., članka 135. stavka 12. i članka 155. stavka 4. PZ-a.

Dakle, prema članku 98. stavku 9. PZ-a, koji uređuje mjesnu nadležnost, VPSRH odredit će jedan od općinskih sudova pred kojim će se provesti postupak u slučaju kada se prema odredbama ovoga Zakona ne može utvrditi koji je sud mjesno nadležan (primjerice: nepoznato mjesto počinjenja prekršaja, kao i prebivalište ili boravište okrivljenika).

Odredbe članka 101. PZ-a odnose se na prenošenje (delegaciju) mjesne nadležnosti, pa je tako u stavku 1. istog članka uređena tzv. nužna delegacija na način da nadležni sud, kad je iz pravnih ili stvarnih razloga spriječen da postupa, dužan je o tome izvijestiti VPSRH koji će za postupanje (rješenjem) odrediti drugi stvarno nadležni sud (primjerice: ako zbog izuzeća nije moguće osigurati suca za vođenje prekršajnog postupka u konkretnom predmetu), dok se u stavku 2. istog članka uređuje tzv. svrhovita delegacija na način da VPSRH može rješenjem za vođenje postupka odrediti drugi stvarno nadležni sud, ako je očito da će se tako lakše provesti postupak ili ako za to postoje drugi važni razlozi, s tim da takvo rješenje donosi na prijedlog suca općinskog suda koji rješava prekršajne predmete ili državnog odvjetnika, uz uvjet da je tužitelj u postupku (članak 101. stavak 3. PZ-a).

Prema članku 125. stavku 2. PZ-a VPSRH je nadležan odlučivati o molbi za povrat u prijašnje stanje. U tom kontekstu podsjećamo da su u zadnjim izmjenama i dopunama PZ-a (stupile na snagu 1. siječnja 2019.) izmijenjene i odredbe članka 125. stavka 2., 3., 4. i 6. tako da, za razliku od ranije kada su, a ovisno o nadležnosti za odlučivanje o žalbi, bila nadležna i vijeća prekršajnih sudova u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu, prema trenutno važećim odredbama o molbama za povrat u prijašnje stanje, bez izuzetaka, odlučuje VPSRH.

Prilikom odlučivanja o molbi za povrat u prijašnje stanje, VPSRH će, sukladno članku 125. stavku 3. PZ-a, rješenjem molbu odbaciti kao nedopuštenu ako je:

1. molbu podnijela osoba koja nije za to ovlaštena,
2. molba podnesena, a uz nju nije podnesena i žalba,
3. molba podnesena nakon proteka rokova iz članka 124. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona (subjektivni rok-8 dana, objektivni rok-mjesec dana)
4. molba podnesena nakon odbacivanja žalbe.

Nakon što donese takvo rješenje Visoki prekršajni sud RH će, osim u slučaju kada je molba podnesena nakon odbacivanja žalbe, rješenjem odlučiti i o pravodobnosti žalbe.

Međutim, ako ne donese rješenje prema članku 125. stavku 3. PZ-a, VPSRH će, sukladno članku 125. stavku 6. PZ-a, rješenjem:

1. odbiti kao neosnovanu molbu i žalbu odbaciti kao nepravodobnu,
2. prihvatiti osnovanom molbu i uzeti u razmatranje žalbu kao pravodobno podnesenom.

Molba za povrat u prijašnje stanje nema suspenzivni učinak jer je izrijekom propisano da ne zadržava izvršenje odluke, osim ako „sud nadležan za odlučivanje o molbi“, dakle, VPSRH, na prijedlog podnositelja molbe u posebno opravdanim slučajevima odluči da se s izvršenjem zastane do donošenja odluke o molbi (članak 126. PZ-a).

Nadalje, člankom 135. stavkom 12. PZ-a određeno je da u slučaju kada VPSRH ukine nepravomoćnu presudu i predmet vrati na ponovno suđenje, ispitat će postoji li i dalje osnova za zadržavanje okrivljenika iz stavka 3. ovoga članka (ako mu je izrečena kazna zatvora ili maloljetnički zatvor a osobite okolnosti opravdavaju bojazan da će počiniti istovrsni prekršaj) i može produljiti zadržavanje najviše do petnaest dana.

Odredbama članka 155. PZ-a uređuju se posljedice koje će za pokrenuti prekršajni postupak imati činjenica smrti okrivljenika, odnosno prestanak postojanja pravne osobe. Tako je člankom 155. stavkom 1. PZ-a propisano da ako se činjenica smrti ili prestanak postojanja pravne osobe utvrdi nakon započinjanja postupka, rješenjem će se obustaviti prekršajni postupak, uz napomenu da ako se prije započinjanja prekršajnog postupka utvrde takve okolnosti, rješenjem će se odbaciti optužni prijedlog. Rješenje o obustavi prekršajnog postupka prema članku 155. stavku 4. PZ-a donosi sud kod kojeg se nalazi spis u času utvrđenja smrti okrivljenika odnosno prestanka postojanja pravne osobe, pa se time otvara mogućnost i drugostupanjskom sudu, dakle VPSRH, da zbog takvog razloga donese rješenje o obustavi prekršajnog postupka kada se spis u povodu žalbe nalazi kod njega na nadležnom odlučivanju. S obzirom da nije izrijekom isključena, to je protiv rješenja o obustavi prekršajnog postupka u ovoj pravnoj situaciji dopuštena žalba VPSRH sukladno članku 211. stavku 1. PZ-a, uz izuzetak da takva žalba nije dopuštena u slučaju da je takvo rješenje donio drugostupanjski sud, odnosno VPSRH, a sukladno članku 211. stavku 4. PZ-a. Međutim, ako se postupak može provesti protiv pravnog sljednika pravne osobe, neće se donositi rješenje o obustavi prekršajnog postupka. Napominjemo kako u slučaju da je okrivljenik umro ili okrivljenik pravna osoba prestala postojati prije odluke o podnijetoj žalbi, a koju okolnost žalbeni sud nije akceptirao i donio je odluku o prekršaju kojom je potvrđena ili preinačena prvostupanjska presuda i u odnosu na umrlog okrivljenika ili pravnu osobu koja je prestala postojati i predmet dostavio prvostupanjskom sudu, takva odluka žalbenog suda egzistira, no neće se izvršavati u odnosu na umrlog okrivljenika ili pravnu osobu koja je prestala postojati. U slučaju da je žalbeni sud u takvoj situaciji ukinuo prvostupanjsku odluku i predmet dostavio

prvostupanjskom sudu na ponovni postupak, taj će sud glede umrlog okrivljenika, odnosno glede pravne osobe koja je prestala postojati rješenjem prekršajni postupak obustaviti, a na temelju članka 155. stavka 1. PZ.

Podredno navedenom možemo dodati da je zadnjim izmjenama i dopunama PZ-a brisan stavak 2. u članku 249. PZ-a jer je u pitanju odredba koja se više ne može primijeniti. Naime, rješenje kojim se utvrđuje da je osuđenik prikupio određeni broj negativnih prekršajnih bodova, odnosno kojim se primjenjuje pravna posljedica predviđena posebnim zakonom, donosi se u upravnom postupku i na njega nema prava žalbe, no može se pokrenuti upravni spor, pa je stoga brisan stavak 2. u članku 249. PZ-a koji je propisivao pravo žalbe protiv takvog rješenja odnosno nadležnost Visokog prekršajnog suda RH da odlučuje o takvoj (nedopuštenoj) žalbi.

Konačno, nalazimo shodnim na ovome mjestu nešto reći i o nadležnosti predsjednika VPSRH koja proizlazi iz pojedinih odredbi PZ-a. Tako je u članku 106. stavku 1. propisano da o izuzeću predsjednika općinskog suda, ako se zahtjev odnosi na prekršajni predmet, odlučuje predsjednik VPSRH, dok se odluka o izuzeću predsjednika VPSRH donosi na sjednici svih sudaca VPSRH na kojoj pri donošenju te odluke ne može sudjelovati predsjednik suda. Također, članak 165. stavak 6. PZ-a propisuje nadležnost predsjednika VPSRH da rješenjem dopusti televizijsko i drugo snimanje na pojedinoj glavnoj raspravi (predsjednik prvostupanjskog suda može rješenjem dopustiti fotografsko snimanje). Nastavno na prethodno navedeno, dodat ćemo da je člankom 189. stavkom 6. PZ-a propisano da u slučaju kada je PZ-u određeno da odluku u tijeku postupka donosi predsjednik nadležnog općinskog suda, odnosno predsjednik VPSRH ili VPSRH, u tijelu državne uprave koje vodi prekršajni postupak istu odluku donosi čelnik nadležnog tijela državne uprave, odnosno ministar nadležan za to tijelo državne uprave.

9. Umjesto zaključka

Umjesto posebnog zaključka izložit ćemo još neke odredbe ZS-a koje se direktno odnose na VPSRH.

- **Članak 38. stavak 2.:** „Na sjednicama sudskih odjela županijskog suda, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, Visokoga kaznenog suda Republike Hrvatske i **Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske** razmatraju se i pitanja od zajedničkog interesa za sudove nižeg stupnja s područja tih sudova.“

- **Članak 40. Stavak 2.:** „Pravno shvaćanje prihvaćeno na sjednici svih sudaca odnosno sudskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, Visokoga kaznenog suda Republike Hrvatske, **Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske** i sjednici odjela županijskog suda obvezno je za sva drugostupanjska vijeća ili suce pojedince tog odjela, odnosno suda.“

- **Članak 41.a:**

„(1) U Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske, Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske, Visokom kaznenom sudu Republike Hrvatske, **Visokom prekršajnom sudu Republike Hrvatske**, županijskim sudovima te općinskim i trgovačkim sudovima s više od 50 sudaca osniva se odjel za praćenje europskih propisa i sudske prakse Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava.

(2) Odjel je nadležan za pružanje pomoći svim sucima u sudu u kojem je osnovan, kao i sucima neposredno nižih sudova, u pravilnoj primjeni propisa i sudske prakse iz stavka 1. ovoga članka te u pripremi za podnošenje prethodnih pitanja Sudu Europske unije.“

- Članak 10. stavak 2.:

„Pravomoćan godišnji raspored poslova predsjednik suda dužan je dostaviti predsjedniku neposredno višeg suda i Ministarstvu pravosuđa, a pravomoćan godišnji raspored poslova općinskog suda i **predsjedniku Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske.**“

- Članak 48.:

„(1) Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske saziva Opću sjednicu Vrhovnog suda Republike Hrvatske uz sudjelovanje predstavnika drugih sudova (Proširena opća sjednica).

(2) Sjednicu iz stavka 1. ovoga članka čine svi suci Vrhovnog suda Republike Hrvatske te po dva predstavnika Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, Visokoga kaznenog suda Republike Hrvatske i **Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske** i po jedan predstavnik svakoga županijskog suda.“